

Onderwerp

Zienswijze 1ste begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd

Beslispunten

1. Met bijgevoegde zienswijzebrief te reageren op de 1ste begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd en de bijbehorende stukken.
2. Te besluiten om de financiële gevolgen, na vaststelling door het AB van de (gewijzigde) begroting 2027-2030, te verwerken in de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

Inleiding

De gemeente Geldrop-Mierlo neemt deel aan verschillende gemeenschappelijke regelingen om regionale opgaven gezamenlijk op te pakken en, waar van toepassing, omdat deelname rechtstreeks voortvloeit uit wet- en regelgeving. Jaarlijks legt het dagelijks bestuur van een GR een ontwerpbegroting voor aan de deelnemende gemeenten. Op grond van artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld hierover binnen de gestelde termijn een zienswijze in te dienen.

Met de zienswijzeprocedure kan de raad formeel reageren op de inhoudelijke koers, de financiële uitgangspunten en de verwachte gemeentelijke bijdrage, voordat het Algemeen Bestuur van de GR de begroting definitief vaststelt. Het college bereidt deze besluitvorming voor door het raadsvoorstel en de concept-zienswijzebrief aan de raad voor te leggen. De GR informeert de raad vervolgens schriftelijk en gemotiveerd over de wijze waarop de zienswijze is verwerkt in de definitieve begroting.

Sinds 1 januari 2026 is de Jeugdregio Een 10 voor de jeugd officieel van kracht als gemeenschappelijke regelingen voor de inkoop van Jeugdhulp. Een 10 voor de Jeugd biedt u op basis van artikel 35 Wet gemeenschappelijke regelingen (WGR) een 1ste begrotingswijziging voor 2026 en de ontwerpbegroting 2027 aan. De raden hebben de gelegenheid om een zienswijze te geven voordat financiële stukken worden vastgesteld door het Algemeen Bestuur. De ontwerpbegroting 2027 betreft de uitwerking van de kadernota 2027.

Wat willen we bereiken

De raad wordt gevraagd een zienswijze vast te stellen op de 1ste begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd. Daarmee kan de raad, binnen de formele kaders van de Wet gemeenschappelijke regelingen, voorafgaand aan de definitieve besluitvorming aandachtspunten meegeven aan het dagelijks bestuur en het Algemeen Bestuur van de GR. De zienswijze biedt ruimte om gericht in te gaan op voor Geldrop-Mierlo relevante onderwerpen.

Argumenten

1.1 Het voorleggen van het raadsvoorstel en de concept-zienswijzebrief borgt de formele rol van de raad.

De zienswijze is een formeel instrument van de gemeenteraad binnen de Wgr. Door het

raadsvoorstel, inclusief concept-zienswijzebrief, voor te leggen aan de raad wordt de raad in staat gesteld binnen de termijn richting te geven en aandachtspunten mee te geven voor de definitieve begroting.

1.2 Geldrop-Mierlo vraagt gemeenschappelijke regelingen om een financieel realistische en beheersbare koers te varen.

De financiële druk op gemeenten neemt toe. Dat vraagt ook van gemeenschappelijke regelingen om scherpe keuzes, duidelijke prioritering en terughoudendheid bij nieuwe structurele lasten. Voor Geldrop-Mierlo is het van belang dat uitbreiding of intensivering alleen wordt voorgesteld wanneer nut, noodzaak, dekking en uitvoerbaarheid overtuigend zijn onderbouwd. Daarmee blijft ruimte bestaan voor wettelijke taken en voor investeringen die aantoonbaar noodzakelijk zijn.

1.3 Het grootste deel van de kostenstijging komt uit de verplichte taken vanuit de Wet Verbetering Beschikbaarheid Jeugdzorg

De begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 bevatten een stijging van de gemeentelijke lasten. Dit wordt voor het grootste deel veroorzaakt door de verplichte wijzigingen vanuit de wet Verbetering Beschikbaarheid Jeugdzorg en het organiseren van gepaste aansturing hiervan binnen de nieuwe GR. Een deel van deze stijgingen zijn voor Geldrop-Mierlo *mogelijk* budgetneutraal, omdat verschuivingen van taken tussen verschillende samenwerkingen betreffen. Dit zijn:

- Taken DVO21 en werkplan 21 voor de jeugd
- Taken uit het werkplan 21 voor de jeugd verschuiven naar GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd. Deze kosten worden dan niet meer gemaakt bij 21 voor de Jeugd.
- Regionaal uitvoering Niet gecontracteerde zorg
De inzet rondom niet-gecontracteerde zorg moet door de wettelijke verplichting voortaan op het niveau van de jeugdregio uitgevoerd worden. Hiervoor kan de lokale inzet worden afgeschaald. Voor Geldrop-Mierlo betekent dit in de praktijk een verschuiving van taken naar de GR Een 10 voor de jeugd vanaf 2027. Of dit in de praktijk ook mogelijk is, moet nog worden gezien. Zie ook kanttekening 1.2. en 1.4.

1.4 In de begrotingen worden inhoudelijk beleidskeuzes gemaakt

Naast de verplichte wijzigingen kennen de begrotingen ook verschuivingen door beleidskeuzes. Deze zijn:

- Uitbreiding operationeel management
Gezien de aanvullende taken van de jeugdregio vanuit de Wet Verbetering Beschikbaarheid Jeugdzorg wordt het personeel uitgebreid en het takenpakket breder. Hierom wordt er geïnvesteerd in passende sturing van het personeel. De functie van operationeel manager wordt beperkt uitgebreid naar 1 fte.
- Uitbreiding toezichthouder functie
Binnen Een 10 voor de Jeugd wordt al jaren gewerkt met 22 uur per week (0,61 fte) toezicht op zorgfraude. De begroting stellen voor dit uit te breiden naar 1 fte. De toezichthouder kan nu zeer beperkt onderzoeken oppakken en daarmee is er onvoldoende ruimte om maatregelen te

treffen waar dit wel wenselijk kan zijn bij zorgwekkende zorgaanbieders. Vergelijkbare Jeugdregio's hebben de afgelopen jaren hierin geïnvesteerd en werken normaliter met minimaal 2 fte toezicht. Investeren op toezicht en handhaving van zorgfraude is een vrijwillige keuze van jeugdregio's, geen verplichting. Het beperkt houden van de inzet van toezicht betekent dat de jeugdregio geen volwaardige rechtmatigheidsonderzoeken kan uitvoeren.

1.5 Uitbreiden inzet communicatie

Om de jeugdzorg beheersbaar en beschikbaar te houden voor degenen die het hardst nodig hebben, moeten er in de komende jaren keuzes gemaakt worden. Denk hierbij aan de afbouw van gesloten jeugdzorg, de invulling van de reikwijdte van de jeugdwet of het implementeren van veranderingen die mogelijk gezinnen kunnen raken. Communicatie is geen hoofdtaak van de Jeugdregio, maar zij krijgen momenteel wekelijks vragen waar de jeugdregio een open transparante handelswijze bij wil hanteren. Daar is gepast advies bij noodzakelijk. Vandaar het voorstel de inzet rond communicatie uit te breiden naar 16 uur per week in 2026 en 24 uur per week in 2027. Dit is een keuze, geen verplichting. Het weghouden van communicatie betekent dat de jeugdregio geen zorgvuldige communicatie naar gezinnen, gemeenten, aanbieders en pers kan verzorgen.

1.6 In 2026 wordt ook voorgesteld een monitor zorgpaden te implementeren

Dit zorgt voor eenmalige investeringskosten binnen het huidige personeel. Hierdoor kan de impact van lichte zorgvormen in kaart worden gebracht. Ook levert de monitor inzicht in het herplaatsen en doorstromen van jeugdigen bij uithuisplaatsingen. Dit zorgt voor betere sturingsmogelijkheden bij de inkoop en geeft de gemeente meer inzicht in casuïstiek.

Kanttekeningen

1.1 De zienswijze is richtinggevend, maar niet bindend voor het Algemeen Bestuur van de GR.

De gemeenteraad heeft formeel de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen, maar het Algemeen Bestuur stelt de begroting uiteindelijk vast. De invloed van de gemeente ligt daarmee in de inhoudelijke onderbouwing en bestuurlijke overtuigingskracht van de zienswijze.

1.2 Financiële effecten kunnen op onderdelen nog wijzigen gedurende het traject.

De ontwerpbegroting kan op onderdelen nog worden aangepast naar aanleiding van zienswijzen of door externe ontwikkelingen. Definitieve financiële gevolgen voor de gemeente staan pas vast na vaststelling van de begroting door het Algemeen Bestuur.

1.3 De kosten stijgen waar verzocht is dat minimaal te houden

Bij de oprichting van de Jeugdregio is door de gemeenteraden gevraagd om kritisch te zijn op de eigen kosten. De voorgestelde kostenstijging gaat tegen dit verzoek in. In de begroting 2026 was al benoemd dat er stappen gezet moeten worden om te voldoen aan de wet. De samenwerking zoals tussen 2021 en 2025 vorm was gegeven voldeed nog niet meer aan de recentelijk vastgestelde Wet Verbetering Beschikbaarheid Jeugdzorg. De jeugdregio heeft eerder aangekondigd dat hiervoor het jaar 2026 gebruikt wordt om dit zorgvuldig te organiseren in de regio. De begrotingswijziging en ontwerpbegroting 2027 zijn daar de uitkomsten van.

1.4 Regionale uitvoering niet gecontracteerde zorg leidt niet automatisch tot afbouw van lokale inzet van deze taken.

De nieuwe Wet Verbetering Beschikbaarheid Jeugdzorg draagt op dat de Jeugdregio regionaal contracten moet afsluiten voor niet gecontracteerde zorginzet. Deze personele inzet verschuift in de praktijk van Geldrop-Mierlo naar de Een 10 voor de Jeugd. Dit betekent echter niet automatisch dat formatie die hierop nu in Geldrop-Mierlo wordt ingezet, kan worden afgeschaald. Transitie naar regionale uitvoering vraagt immers vaak tijdelijk extra inzet. Bovendien is van belang dat formatie is gekoppeld aan functies. Medewerkers in Geldrop-Mierlo vervullen doorgaans meerdere taken binnen één functie, waardoor het vervallen van (een deel van de) taken niet automatisch leidt tot het vervallen of verkleinen van de functie. Om dit op te vangen stemt Een 10 voor de Jeugd in 2026 met de betrokken gemeenten af welke organisaties welke rollen op zich nemen. De organisatorische en financiële gevolgen leiden mogelijk tot een 1e begrotingswijziging 2027 van Een 10 voor de Jeugd.

1.5 De ontwerpbegroting 2027 mist transparantie en duidelijke afspraken tussen Een 10 voor de Jeugd en de deelnemende gemeenten in verband met de grote inhoudelijke en financiële verwevenheid.

De begrotingen zijn inhoudelijk en financieel met elkaar verweven, waardoor de begrotingswijzigingen bij Een 10 voor de Jeugd directe gevolgen voor de begroting van Geldrop-Mierlo hebben. Op dit moment is de onderlinge afstemming in de P&C-cyclus beperkt

Wat gaan we daarvoor doen

Jaarlijks beoordelen wij de ontwerpbegroting en bijbehorende stukken van de GR-en op inhoud, financiële effecten, risico's en uitvoerbaarheid. Dit vertalen wij naar een concept-zienswijzebrief met een uniforme boodschap en, waar nodig, GR-specifieke aandachtspunten. Via het college wordt vervolgens een raadsvoorstel aan de gemeenteraad voorgelegd, zodat de raad tijdig een zienswijze kan vaststellen. De reactie van de GR betrekken wij daarna bij de verdere P&C-cyclus en de verwerking van de definitieve financiële gevolgen.

Planning

Uiterste zienswijzetermijn GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd: 25 juni 2026

Behandeling commissie: 12 mei 2026 commissie Samenleving

Raadsbehandeling/vaststelling zienswijze: 01 juni 2026

(Optioneel) voorlopige verzending zienswijze onder voorbehoud: 02 juni 2026

Vaststelling definitieve begroting door AB van GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd: de nadere onderbouwing van de voorgestelde aanpassingen wordt afgewacht alvorens wordt besloten tot vaststelling van de definitieve begroting.

Communicatie

Na besluitvorming door de raad wordt de vastgestelde zienswijzebrief gedeeld met Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd. De reactie van de GR op de zienswijze wordt daarna met de raad gedeeld, zodat inzichtelijk is op welke wijze de zienswijze is betrokken bij de verdere besluitvorming.

Wat mag het kosten

De 1ste begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 van GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd bevat een (voorlopige) indicatie van de gemeentelijke bijdrage voor 2026 en 2027 en het meerjarenbeeld. De definitieve financiële gevolgen voor de gemeente Geldrop-Mierlo staan pas vast na vaststelling van de begroting door het Algemeen Bestuur van GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd. Deze worden vervolgens conform de reguliere werkwijze verwerkt in de eerstvolgende P&C-producten van de gemeente (programmabegroting en meerjarenraming).

De 1ste begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 van GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd heeft gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage van Geldrop-Mierlo. In onderstaande tabel is samengevat wat de nieuwe bijdrage wordt per jaar en wat de gevolgen zijn voor de begroting:

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	2030
Reeds beschikbaar budget	280.000	280.000	280.000	280.000	280.000
Nieuwe bijdrage	277.505	371.786	371.786	371.786	371.786
Verschil	2.495	-91.786	-91.786	-91.786	-91.786
Resterend te dekken bedrag	-	-91.786	-91.786	-91.786	-91.786

In tegenstelling tot de gemeente Geldrop-Mierlo begroot de GR 10 voor de Jeugd tegen constante prijzen.

In de begroting 2027 wordt toegelicht dat de extra bijdrage o.a. veroorzaakt wordt door een verschuiving van taken. Hierbij gaat het voor Geldrop-Mierlo om een bedrag van € 72.718. Dit gaat bijvoorbeeld om taken van Werkplan 21 voor de jeugd, de DVO21 en de DVO JZ+ en niet gecontracteerde zorg. Het is echter onvoldoende onderbouwd dat deze taken daadwerkelijk (volledig) over gaan naar Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd en hoe die invulling van de taken er dan uit ziet. Inmiddels is ook aangegeven dat 10 voor de Jeugd niet kan garanderen dat er helemaal geen kosten meer worden doorbelast door 21 voor de Jeugd.

Daarnaast zou het overnemen van niet gecontracteerde zorg bijvoorbeeld inhouden dat er lokale taken wegvallen. Hier is echter nog geen concreet plan over opgesteld. Deze mensen zijn in loondienst van de gemeenten, die dekking is er dus niet.

Er bestaat een risico dat de in de begroting opgenomen dekking in de praktijk niet volledig realiseerbaar blijkt en met de door 10 v.d.J. genoemde dekking bestaat er ook nog steeds een tekort voor 2027. In de begroting van Een 10 voor de jeugd wordt voor Geldrop-Mierlo uitgegaan van een hogere bijdrage van € 91.271 verschuiving van taken tot een bedrag van € 72.718 waardoor de werkelijke verhoging van de bijdrage € 18.553 zou zijn.

Over bovenstaande financiële gevolgen zal eerst meer duidelijkheid moeten komen voordat we deze kunnen verwerken in de begroting 2027-2030.

Duurzaamheid

De ontwerpbegroting van GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd en de bijbehorende zienswijze hebben niet in alle gevallen een directe relatie met duurzaamheidsbeleid. Waar de taakuitvoering van de GR wél raakt aan duurzaamheid, kan dit bijdragen aan de gemeentelijke ambities uit de Visie 2044 en de Strategie 2026–2029.

Burgerparticipatie

Bij het opstellen van deze zienswijze is geen burgerparticipatie toegepast. De zienswijze betreft een formele reactie van de gemeenteraad op de ontwerpbegroting van de gemeenschappelijke regeling.

Evaluatie

Na vaststelling van de begroting door het Algemeen Bestuur van de GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd ontvangt de gemeente een gemotiveerde terugkoppeling van het dagelijks bestuur over de verwerking van de zienswijze. Deze terugkoppeling wordt betrokken bij de beoordeling van de definitieve begroting, de verwerking in de gemeentelijke P&C-cyclus.

Bijlagen:

Onderdeel van besluit:

1. Concept raadsbesluit, documentnr. 3671878
2. Concept-Zienswijzebrief Geldrop-Mierlo 1ste begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd, documentnr. 3671985
3. Eerste begrotingswijziging 2026 GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd, documentnr. 3649128
4. Begroting 2027 GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd, documentnr. 3649129

Achtergrondinformatie:

- 1 Aanbiedingsbrief 1ste begrotingswijziging 2026 en begroting 2027 GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd, documentnr. 3649130

Geldrop, 28 april 2026

N.J.H. Scheltens
secretaris

J.C.J. van Bree
burgemeester